

Vereniging Monumentenbelangen
Winterswijk

OPEN MONUMENTENDAG

14 & 15 september 2024

THEMA: ERFGOED VAN ROUTES, NETWERKEN EN VERBINDINGEN

Het centrale thema voor dit jaar is "Erfgoed van routes, netwerken en verbindingen" met als slogan "onderweg!" Mensen en samenlevingen zijn altijd in beweging: in tijden van vrede en oorlog, voor pelgrimsreizen, handel en ontdekking. Routes en (handels)netwerken ontstonden, wegen werden aangelegd, transportnetwerken uitgebouwd, nieuwe vervoermiddelen en manieren van communicatie werden uitgevonden. Deze routes, netwerken en verbindingen blijven zich voortdurend ontwikkelen. Ze bevinden zich op het kruispunt tussen het verleden, heden en toekomst.

PROGRAMMA OPEN MONUMENTENDAG 14 EN 15 SEPTEMBER 2024

Tussen 10.00 - 16.00 uur, tenzij anders vermeld, zijn er diverse activiteiten en kunnen opengestelde monumenten worden bezocht. Afwijkende tijden worden aangegeven. Het programma is onderverdeeld in dorp en buitengebied.

DORP ZATERDAG 14 SEPTEMBER

Opening Open Monumentendag in de Jacobskerk

(Markt 1) 10.00 - 11.00 uur

- Opening en inleiding Open Monumentendag
- Muzikale omlijsting door de afdeling symfonie van de Koninklijke Winterswijksche Orkest Vereniging.
- Uitreiking Monumentenprijs 2024. Deze wordt toegekend door Vereniging Monumentenbelangen Winterswijk.
- Koffie, thee en iets lekkers.

Bezichtiging Jacobskerk

(Rijksmonument) 11.00 - 16.00 uur

In hartje centrum van Winterswijk staat de imposante Jacobskerk. De kerk dateert uit de middeleeuwen. In de Jacobskerk worden kerkdiensten gehouden en er zijn regelmatig tentoonstellingen, concerten en andere evenementen.

Zeer bezienswaardige muurschilderingen.

Torenbeklimming Jacobstoren

De Jacobstoren is tussen 11.00 - 16.00 uur toegankelijk en kan beklommen worden. Kinderen jonger dan 6 jaar geen toegang!

Kinderen van 6 t/m 15 jaar alleen toegang onder begeleiding van een volwassene.

Het Raadhuis

(Mevrouw Kuipers-Rietbergplein 1)

Het raadhuis dateert uit de late jaren dertig van de vorige eeuw. Het is ontworpen door de Amsterdamse architect A.A. Kok. In 1939 is het officieel geopend. Na het gereedkomen van het nieuwe gemeentekantoor verloor het de administratieve functies en werden delen her-bestemd. De openbare ruimtes, de raadzaal en de trouwzaal zijn niet te bezichtigen.

Alleen de VVV is open van 10.00 – 16.00 uur.

Rondleiding 10.30 uur

Er is een rondleiding met een gids van Het Gilde langs bezienswaardigheden o.a. het raadhuis en het monument van Helena Theodora ("Tante Riek") Kuipers-Rietberg. Er wordt stil gestaan bij haar leven als verzetsstrijdster in de Tweede Wereldoorlog. Start bij het Raadhuis.

Museumwerkplaats - Transit Oost

(Kleine Parallelweg 6) 11.00 – 17.00 uur

Stap in de wereld van museum Transit Oost en beleef de historie van openbaar vervoer in Oost-Nederland.

De entree is niet gratis.

De Vermaning (Torenstraat 4)

De Doopsgezinde Kerk, ook wel Vermaning genoemd, is een rijksmonument uit 1711. De kerk is gebouwd als schuilkerk in de vorm van een pakhuis. De ernaast gelegen pastorie is een gemeentelijk monument. Een deel daarvan is recentelijk gerenoveerd en verduurzaamd. Beide ruimtes worden zowel voor kerkelijke als maatschappelijke en culturele doeleinden gebruikt.

Oude begraafplaats en baarhuisje

(Singelweg 10) 11.00-16.00 uur

Er wordt uitleg gegeven over de begraafplaats en het baarhuisje dat van 1828 t/m 1950 in gebruik was. In het huisje omstreeks 1828 gebouwd zijn interessante voorwerpen te zien, zoals bestektekeningen en diverse maquettes van gebouwen en huizen van de architecten H. van der Schaaf en J.J. Post.

Vrijmetselaarsloge 'De Achterhoek'

(Jeugdkerkstraat 6)

Het is een goede traditie om elk jaar tijdens Open Monumentendag bezoekers welkom te heten en hen te laten ontdekken wat Vrijmetselarij te bieden heeft. Onder het genot van een kopje koffie of thee geven leden informatie over de werkwijze en symboliek van Vrijmetselarij in Nederland. De Europese dimensie van Vrijmetselarij zijn te ontdekken.

Interessengemeinschaft Geometerpfad

(Mevrouw Kuipers-Rietbergplein 1)

Deze organisatie heeft een mobiel museum waarin meetapparatuur en meettechnieken in heden en verleden worden gepresenteerd. Op een 6,2 m lange aanhanger met glazen wanden worden historische landmeetkundige apparatuur, schrijf- en rekenmachines, tekenapparatuur en oude kaarten tentoongesteld.

Winterswijkse Oldtimer Club

(Mevrouw Kuipers-Rietbergplein 1)

Een aantal oldtimers staat opgesteld rondom het Raadhuis. De leden van de Winterswijkse Oldtimer Club geven deskundige uitleg over deze oldtimers.

Watertoren (Misterweg 140)

Deze monumentale watertoren (gemeentelijk monument) is gebouwd in 1926 ten behoeve van de drinkwatervoorziening. De watertoren heeft een hoogte van 36 meter en bevat een waterreservoir van 400 m³. De watertoren is buiten gebruik en herbestemd als woning.

Theater Astoria (Wooldseweg 5)

Het monumentale gebouw (gemeentelijk monument), daterend uit begin 1925, is gebouwd onder architectuur van de bekende Winterswijkse architect Van der Schaaf. Het elegante monument telt vele historische Art Deco elementen. Prachtig vakmanschap en rijke materialen maken het theater een lust voor het oog. De Art Deco en Art Nouveau kunstcollectie, tezamen met de jaren twintig inrichting, geven een mooie inkijk in "the roaring twenties".

De toegang is niet gratis.

BUITENGEBIED ZATERDAG 14 SEPTEMBER

Molen Bataaf

(Bataafseweg 20) 10.00 – 17.00 uur

Molen Bataaf (rijksmonument) is een korenmolen, gebouwd in 1801, die tot 1958 in werking was. De molen heeft de naam te danken aan de Bataafse Republiek. De molen werd opgericht in 1780 door lidmaten van de Hervormde Kerk om de predikanten financieel te steunen. In de molenbelt is een expositie ingericht over de scholtenboeren in relatie met de molen.

Venemansmolen

(Venemansweg 7) 10.30 -15.30 uur

De Venemansmolen of “Oude” (rijksmonument) werd in 1898 gebouwd met onderdelen van de in Zaandam-Oost afgebroken en naar Winterswijk getransporteerde houtzaagmolen De Goede Hoop. Vanaf 1997 heeft de molen de naam Venemansmolen. Naast de molen is er een tentoonstelling over het molenaarsgeslacht Venemans, een dieselmaalderij en olieslagerij.

De Sevink Mölle

(Meddoseweg 40, Winterswijk Meddo)

De molen (rijksmonument) werd in 1866 gebouwd in opdracht van vijf boeren. De Sevink Mölle is een ronde stenen beltkorenmolen met een Oudhollands wieksysteem.

Veldoven 't Winkel

(Winkelstegge, Winterswijk Woold)

11.00 – 17.00 uur

De veldoven 't Winkel is vermoedelijk tussen 1840 en 1860 in gebruik genomen ten tijde van de ontginningen van de woeste heideterreinen, waarbij leem uit sloten en greppels werd gebruikt voor het bakken van de stenen voor de bouw van boerderijen en stallen. De oven kan met recht tot een van de pareltjes van de oude cultuurhistorische monumenten van Winterswijk gerekend worden. Naast de uitleg van de eigenaar is veel lezen op de informatieborden.

Vlasoven te Veene

(Veenweg, tegenover nr. 1, Winterswijk Woold)

Vlasoven te Veene is omstreeks 1825 gebouwd en tot circa 1890 in gebruik geweest. In de jaren zestig van de 20e eeuw is de oven beschadigd door boomtakken bij een heftige storm. De oven werd in verband met vuurgevaar niet meer gebruikt bij boerderij 't Veenhuis op het landgoed Te Veene. De oven is na schenking door de heer Willem te Veene in de jaren zeventig herbouwd bij boerderij Kössink aan de Kremerweg 1 in Winterswijk Huppel. Nu ruim 50 jaar later is de vlasoven teruggeplaatst op landgoed Te Veene nabij de oorspronkelijke plek aan de Veenweg in het Woold. Sinds 2022 is de vlasoven een gemeentelijk monument. Bij de vlasoven is een expositie ingesteld met betrekking tot de vlasbouw en linnenindustrie.

Schoppe Roerdink

(Roerdinkweg 1, Winterswijk Woold)

Op het erf staat tevens de oude 'schoppe' die waarschijnlijk de oudste schuur van Nederland is. De schoppe is bijna vijf eeuwen oud wat duidelijk werd in 2007, na een onderzoek van de jaarringen. Gerestaureerd in 2014; thans in gebruik als restaurant. Het is een rijksmonument.

DORP ZONDAG 15 SEPTEMBER

Theater Astoria (Wooldseweg 5)

Voor nadere informatie zie zaterdag 14 september.

Synagoge (Spoorstraat 32)

13.00-16.00 uur

De synagoge van Winterswijk is in 1889 gebouwd. Hij vormt samen met het mikwe (badhuis), de begraafplaats, het schoolgebouw en de woning voor de chazan een gebouwencomplex dat herinnert aan de eens bloeiende Joodse gemeenschap in Winterswijk. Het geheel is erkend als rijksmonument.

Oldschool Hotel (Zonnebrink 15) 11.00 - 17.00 uur

Dit pand, een rijksmonument, is een voorbeeld van hergebruik van oude panden en de naam zegt het al; Oldschool Hotel is gesitueerd in een oude middelbare school midden in Winterswijk (voormalige HBS). Naast de hotelfunctie herbergt de oude school 30 woonappartementen. Samen met de vaste bewoners van het pand gaat men terug in de schoolbanken!

BUITENGEBIED ZONDAG 15 SEPTEMBER

Molen Bataaf (Bataafseweg 20) - 12.00 – 17.00 uur

Voor nadere informatie zie zaterdag 14 september.

Venemansmolen (Venemansweg 7) - 10.30 – 15.30 uur

Voor nadere informatie: zie zaterdag 14 september.

Schoppe Roerdink (Roerdinkweg 1, Winterswijk Woold)

Voor nadere informatie zie zaterdag 14 september.

De Sevink Mölle

Meddoseweg 40, Winterswijk Meddo

Venemansmolen

Venemansweg 7

Veldoven 't Winkel

Winkelstegge, Winterswijk Woold

Vlasoven te Veene

Veenweg, tegenover nr. 1,
Winterswijk Woold

Vereniging Monumentenbelangen Winterswijk

**VRIENDEN
LOTERIJ**
WIN MEER, BELIEF MEER

**OPEN
MONUMENTENDAG**

Molen Bataaf
Bataafseweg 20, Winterswijk

Jacobskerk
Markt 1, Winterswijk

Schoppe Roerdink
Roerdinkweg 1, Winterswijk Woold

**Vereniging Monumentenbelangen
Winterswijk**

